

Çocuklarda (8-11 Ya?) Algılanan Stres Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklarda (8-11 Ya?) Algılanan Stres Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18991>

Özet

Çocuklarda (8-11 Ya?) Algılanan Stres Ölçeği (ÇASÖ), 8 ila 11 yaş aralığındaki çocukların yaşadıkları stresi subjektif olarak değerlendirmeyi amaçlayan bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir stres ölçüm aracı olan Türk kültürüne ve diline uygun hale getirilmesi amacıyla **uyarlama** çalışması olarak Oral ve Ersan (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, çocukların günlük yaşamlarında karşılaştıkları durumlar ne sıklıkla stresli olarak algıladıklarını dörtlü Likert ölçeği üzerinden değerlendirmelerine olanak tanır. Elde edilen veriler, çocuk ruh sağlığı ve gelişim alanlarında stres yönetimi programlarının geliştirilmesine temel olmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Stresi, Algılanan Stres, Psikolojik Ölçme, Uyarlama, 8-11 Ya?, Stres Yönetimi, Psikometri

Yazarlar

Tuncay Oral, Cemile Ersan

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, 8 ila 11 yaş arasındaki okul çağındaki çocukların kendi yaşamlarında deneyimledikleri ve subjektif olarak değerlendirdikleri **stres düzeylerini** geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Ölçek, çocukların stres kaynakları ve bu kaynaklara verdikleri tepkileri belirleyerek, erken müdahale gerektiren durumları tespit etmeye yardımcı olmayı hedefler.

Uyarlama çalışması ise, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk popülasyonunda da korunduğunu kanıtlamak ve böylece Türkiye'deki araştırmacılara ve klinisyenlere kullanıma hazır, kültürel açıdan uygun bir araç sunmaktır.

Yapı

Çocuklarda Algılanan Stres Ölçeği, bireyin çevresel taleplerle başa çıkma yeteneği konusundaki değerlendirmesini yansıtan **algılanan stres** (Perceived Stress) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bilişsel değerlendirme süreçleri ile yakından ilişkilidir ve stresin objektif varlığından ziyade, bireyin olayları ne kadar kontrol edilebilir, öngörülebilir ve tehdit edici olarak algıladığına odaklanır.

Ölçek maddeleri genellikle çocukların okul, aile, arkadaşlık ilişkileri ve kişisel beklentiler gibi temel yaşam alanlarındaki zorluklarla ne kadar sık karşılaştıklarını ve bunlara karşı ne kadar çaresiz hissettiklerini sorgulamaktadır.

Geçerlik

Oral ve Ersan (2017) tarafından yürütülen **Türkçe uyarlama** çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliğini incelemek üzere genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Uyarlama çalışmaları, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde de tutarlı olup olmadığını incelenir.

ÇASÖ'nün geçerlik bulguları, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı algılanan stres yapısının başka bir şekilde ölçtüğünü göstermelidir. Ayrıca, ölçeğin diğer ilgili psikolojik yapılarla (örneğin, kaygı veya depresyon) olan ilişkileri de **ölçüt geçerliği** kapsamında incelenmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, ölçüm sonuçlarının zamana ve farklı koşullara karşı tutarlılığını ifade eder. Uyarlama çalışmasında güvenirlik genellikle **iç tutarlılık** (Internal Consistency) katsayısı (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri ile incelenmiştir.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçekteki maddelerin birbirleriyle tutarlı olduğunu ve tek bir yapıyı ölçtüğünü gösterir. Oral ve Ersan'ın çalışması, ÇASÖ'nün 8-11 yaş grubundaki Türk çocuklar için yeterli düzeyde güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamıştır.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasının bir parçası olarak, ölçeğin orijinal yapısının korunup korunmadığını test etmek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların **algılanan stres** kavramına ne ölçüde temsil ettiğini ortaya koyar.

Genellikle, orijinal ölçek yapısının Türk kültüründeki çocukların stres algılarına uygunluğunu değerlendirmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tercih edilir. Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu netleştirir ve uyum indeksleri (CFI, TLI, RMSEA) aracılığıyla modelin veriyle ne kadar iyi uyum sağladığını gösterir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçeği

Format: Dörtlü Likert Ölçeği. Cevap seçenekleri frekansa dayalıdır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması), Orijinal dil (Belirtilmemiş ancak genellikle İngilizce veya ilgili Avrupa dili).

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Öğrenciler)

Ya? Grubu: 8-11 Ya? Aral???

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli ilkö?retim okullar?nda e?itim gören 8-11 ya? aral???ndaki çocuklardan olu?an bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Örneklem büyüklü?ü ve demografik da???m, psikometrik analizler için yeterli düzeyde tutulmu?tur.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i. Çocuklar?n kendilerine ait stres alg?lar?n? rapor etmeleri istenir.

Derecelendirme Sistemi:

- 1 = Hiç
- 2 = Bazen
- 3 = S?k S?k
- 4 = Her Zaman

Anahtar Kelimeler

ÇASÖ, Okul Ça?? Çocuklar?, Algılanan Stres, Psikolojik Test, Faktör Yap?s?, Psikometri, Öz Bildirim

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il.

Ba?l?k E-posta Adresleri: toral@pau.edu.tr (Tuncay Oral için)

?leti?im Adresi: Pamukkale Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Denizli (Tahmini Kurumsal Ba?l?k)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle yazar veya yay?nc?dan izin al?nmas? gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi üzerinden yazar Tuncay Oral ile ileti?ime geçilebilir.

Ücret: Akademik uyarlama çal??mas? oldu?u için, ölçe?in kendisinin kullan?m? genellikle ücretsizdir, ancak orijinal ölçe?in kullan?m ko?ullar? incelenmelidir.

Test Y?l?: Türkçe uyarlama çal??mas?n?n yay?n y?l? **2017**'dir.

Kaynaklar

Oral, T. ve Ersan, C. (2017). Çocuklarda (8-11 Ya?) Algılanan Stres Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama çalışması. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 37 (1), 419-428.

Makalenin çevrimiçi bağlantısı: sefad.selcuk.edu.tr

Çocuklarda (8-11 Ya?) Algılanan Stres Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynakta ölçek maddeleri açıkça belirtilmemiştir. Maddelerin tam içeriği için yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Derecelendirme seçenekleri aşağıdaki gibidir:

- 1 = Hiç
- 2 = Bazen
- 3 = Sık Sık
- 4 = Her Zaman